

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ผลของการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนตามหลักกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์: กรณีศึกษาของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นางโสภิศ อินทโสโร

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมือง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อุทยาน ประชานกรรมการ

อาจารย์ไพจิฐ พาณิชย์กุล กรรมการ

อาจารย์วาทิศ โสคติพันธุ์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ผลของการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนตามหลักกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์: กรณีศึกษาของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจทัศนคติของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อหลักการพื้นฐานของกระบวนการยุติธรรมเชิงแก้ไขที่ทดแทนกับกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ 2) วิเคราะห์ถึงแนวทางในการแก้ไขเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด โดยมุ่งเน้นถึงความต้องการและการมีส่วนร่วมของผู้เสียหาย ชุมชนและผู้ต้องหาตามกระบวนการทศน์ใหม่ของศาลเยาวชนและครอบครัว 3) วิเคราะห์ระดับความสำเร็จที่ได้รับจากการนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ตามกระบวนการทศน์ใหม่ของศาลเยาวชนและครอบครัวมาใช้ 4) สำรวจหาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการตามมาตรการของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ เพื่อการป้องกัน แก้ไข บำบัด พื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมาย

ระเบียบการวิจัยได้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ มาทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้พิพากษา ผู้พิพากษาสมทบ กลุ่มสหวิชาชีพ ผู้ปกครองเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นประชากรตัวอย่างจำนวน 24 คน โดยการสัมภาษณ์ และเข้าร่วมสังเกตด้วยตัวผู้วิจัยเอง

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลได้ยึดกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน และการแก้ไขปัญหาที่ตรงกับสาเหตุและได้ผลอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นในการนำวิธีการตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

ผลการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อหลักการพื้นฐานของกระบวนการยุติธรรมเชิงแก้ไขที่ทดแทนกับกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยกเว้นนักจิตวิทยา มีแนวคิดในเชิงบวกต่อกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์และไม่ค่อยเห็นด้วยในการ

นำวิธีการตามแนวทางของกระบวนการยุติธรรมเชิงแก้แค้นทดแทนมาใช้กับการแก้ไขเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด เพราะที่ผ่านมามีปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้ จึงมีความเห็นว่าน่าจะมีการเปลี่ยนวิธีการ โดยนำวิธีการของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาปรับใช้

ในส่วนแนวทางการแก้ไขเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด โดยมุ่งเน้นถึงความต้องการและการมีส่วนร่วมของผู้เสียหาย ชุมชนและผู้ต้องหาตามกระบวนการที่สนับสนุนใหม่ของศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับการแก้ไขปัญหาคดีเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดโดยมุ่งเน้นไปที่ความต้องการของผู้เสียหาย ผู้ต้องหา และชุมชน เพราะการแก้ไขปัญหาคดีการกระทำผิดของเด็กเยาวชนในรูปแบบบูรณาการตามแนวของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ไม่ได้มีการแก้ไขเหมือนในอดีตที่มุ่งไปที่จำเลยหรือผู้ต้องหาเท่านั้น แต่ได้เน้นที่ผู้เสียหายและเยาวชนที่จะได้รับการแก้ไขฟื้นฟูตนเอง ขณะเดียวกันชุมชนต้องเข้ามาดูแลอย่างใกล้ชิดไปด้วย

ผลการศึกษาระดับความสำเร็จที่ได้รับจากการนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ตามกระบวนการที่สนับสนุนใหม่ของศาลเยาวชนและครอบครัวมาใช้ในการบริหารจัดการคดีในศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีการนำมาใช้เดือนเมษายน 2549 ความสำเร็จนี้อาจไม่มีตัวชี้วัดเป็นตัวเลข ที่แน่นอน กลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเห็นว่า การกระนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ในศาลเยาวชนนั้น บุคคลทั้งหมดเห็นว่า ผลสำเร็จอยู่ในขั้นน่าพอใจสามารถลดกระทำผิดซ้ำได้หลังจากที่ผ่านการแก้ไขแล้ว ผู้ปกครองและเด็กได้ให้ข้อมูลว่า เด็กได้รับการแก้ไขในแนวทางที่ดีขึ้น ผู้ปกครองเองก็ได้รับความรู้เข้าใจในการอบรมสั่งสอนจากกระบวนการดังกล่าวเป็นอย่างมาก

ผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการตามมาตรการของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ เพื่อการป้องกัน แก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมายของศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่ โดยกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ของศาล พบว่า ปัญหาที่สำคัญมากที่สุด คือ การสนับสนุนอย่างจริงจังของผู้บริหารระดับสูงของศาล และด้านงบประมาณ ซึ่งต้องใช้ในการดำเนินงาน จัดประชุมสัมมนา การให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงาน

นอกจากนี้ การขาดงบประมาณที่พอเพียง ยังเป็นปัญหาของการสร้างเครือข่าย และการประสานความร่วมมือจากครอบครัว ชุมชน เป็นอย่างมากอีกด้วย

Independent Study Title Correction Results of the Juvenile Delinquency According to the Restorative Justice Concept: A Case Study of the Chiang Mai Juvenile and Family Provincial Court

Author Mrs. Sopich Intasaro

Degree Master of Arts (Political Economy)

Independent Study Advisory Committee

Associate Professor Siripong Ladavalya Na Ayuthya Chairperson

Lecturer Paisit Panitchkul Member

Lecturer watis Sothhibandhu Member

ABSTRACT

The objectives of the research on Correction Results of the Juvenile Delinquency According to the Restorative Justice Concept: A Case Study of the Chiang Mai Juvenile and Family Provincial Court are as follows:

- 1) To survey the attitude of the concerned parties about the basic principles of retributive justice and restorative justice.
- 2) To analyze the approaches to correcting child and juvenile offender specifically the needs and participation of the affected persons, community and the offenders.
- 3) To analyze the level of success in pursuing the new paradigm on restorative justice of the Chiang Mai Juvenile and Family Court.
- 4) To survey the problems and obstacles of the implementation restorative justice project in order to protecting, correcting and rehabilitating the child and juvenile offenders of the Chiang Mai Juvenile and Family Court.

The research is based on qualitative one. The samples are composed of 24 samples, namely, Judges, associate judges, joint professionals and the child and juvenile's parents. The research is conducted by interviewing and noticing by the researcher.

The data analysis is based on the concept and theory of child and juvenile offence and straightforward correction which is more sustainable by means of restorative justice. The outcomes of the study are as follows;

When asked what is the better way to resolve the child and juvenile' offenses, most of the samples except for the psychologists have positive thinking to restorative justice rather than retributive one. It is recommended that we should adapt the restorative justice method.

As for the needs and participation, the samples agree that apart from the offenders it is better to know the need of the affected persons and community in term of integration of restorative justice method. Not only the offenders to be corrected but also the affected persons to be rehabilitated under the surveillance of community.

As for the level of success, most of the samples are satisfied with the restorative justice. It can reduce the number of repeated offenders. The child and juvenile's parents say that the child and juvenile is better treated and the parents understand more from the method.

As for the problems and obstacles of the implementation of restorative justice project, the most serious ones are the lack of support from the high level administration and the budget. It is suggested to hold seminars to give them more information. The network and participation of families are slow growing because of the budget insufficiency.